

Sygn. akt I C 1151/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Iwona Popiołek-Sikora

Protokolant: Katarzyna Wojciechowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 stycznia 2014 roku we W. sprawy

z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko A. J., M. J.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych A. J. i M. J. solidarnie na rzecz strony powodowej (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 10 928,20 zł (dziesięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia osiem złotych i dwadzieścia groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 października 2013 roku;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 2 537 zł kosztów procesu.

UZASADNIENIE

W dniu 16.03.2012r. (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie solidarnie od M. J. i A. J. kwoty 10.928,20 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazano, że strona powodowa nabyła od (...) Bank S.A. we W. wierzytelność wobec S. J. z tytułu niespłaconej pożyczki. Pozwani są spadkobiercami zmarłego. Mimo wezwania do zapłaty dochodzona należność nie została zapłacona.

W dniu 26.04.2012. Sąd Rejonowy (...) wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VI Nc-e 446210/12) zgodny z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty A. J. podniósł zarzut przedawnienia.

W piśmie procesowym z dnia 18.03.2013r. A. J. podniósł, że stan zdrowia jego ojca S. J. uległ znacznemu pogorszeniu w 2008r. Bank nie dotrzymał warunków umowy pożyczki w zakresie ochrony ubezpieczeniowej spłaty kredytu w razie choroby lub śmierci pożyczkobiorcy.

W piśmie procesowym z dnia 15.04.2013r. strona powodowa wskazała, że umowa pożyczki z dnia 06.02.2008r. została wypowiedziana w dniu 09.04.2009r. Nie doszło zatem do przedawnienia roszczenia. Fakt zawarcia umowy ubezpieczenia nie wyłącza odpowiedzialności pożyczkobiorcy za zadłużenie. Pozwani nie wykazali by ubezpieczyciel spełnił świadczenie na rzecz Banku lub strony powodowej, co zwalniałoby pozwanych z odpowiedzialności za zadłużenie. Ponadto ojciec pozwanych nie podlegał ubezpieczeniu w chwili śmierci, ponieważ zmarł po wypowiedzeniu umowy.

W piśmie procesowym z dnia 07.10.2013r. M. J. wskazał, że jego stanowisko w niniejszej sprawie jest takie samo, jak jego brata przyrodniego- A. J..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 06.02.2008r. pomiędzy S. J. oraz (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. zawarta została umowa, na podstawie której Bank pożyczył S. J. kwotę 10.397,71 zł.

Pożyczka miała być spłacona w 60 ratach. Ostatnia rata wyrównawcza płatna była do dnia 05.02.2013r.

W przypadku zwłoki z zapłatą co najmniej dwóch pełnych rat za co najmniej dwa okresy płatności Bank miał wezwać pożyczkobiorcę do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki. W przypadku nieuregulowania pożyczki w tym terminie Bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia.

Pożyczkobiorca przystąpił jako Ubezpieczony/Kredytobiorca do umowy ubezpieczenia zawartej pomiędzy (...) Bankiem S.A. oraz Towarzystwem (...) S.A., obejmującej ryzyko zgonu, inwalidztwa i medical assistance oraz poważnego zachorowania; Bank został uprawniony do otrzymania świadczenia w razie zajścia któregoś ze wskazanych zdarzeń.

(dowód: umowa pożyczki z dnia 06.02.2008r.- k. 35- 39,

wyciąg z umowy generalnej ubezpieczenia na wypadek śmierci- k. 71- 76)

Umowa została wypowiedziana z dniem 09.04.2009r. z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

(dowód: pismo z 19.12.2012r.- k. 46)

S. J. zmarł w dniu 05.02.2010r.

Na podstawie testamentu z dnia 07.09.2009r. spadek nabyli jego synowie- A. J. oraz M. J. po 1/2 części każdy z nich wprost.

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków z dnia 24.02.2011r., sygn. akt I Ns 902/10- k. 40)

W dniu 29.09.2010r. Bank sprzedał m. in. wynikającą z umowy pożyczki z dnia 06.02.2008r. wierzytelność (...) S.A. z siedzibą we W..

(dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 29.09.2010r.- k. 32-34)

W skierowanym do S. J. piśmie z dnia 29.09.2010r. (...) Bank S.A. z siedzibą we W. wskazał, że sprzedał przedmiotową wierzytelność (...) S.A. we W..

(dowód: pismo z dnia 29.09.2010r.- k. 42)

Pismem z dnia 05.10.2011r. strona powodowa wezwała spadkobierców do zapłaty kwoty 12.131,02 zł, obejmującej należność główną w wysokości 8.547,73 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 2.380,47 zł oraz koszty windykacji w wysokości 1.202,82 zł. Zapłata miała być dokonana do dnia 15.10.2011r. W wezwaniu strona powodowa poinformowała, że nabyła wierzytelność wobec zmarłego wynikającą z przedmiotowej umowy.

(dowód: przesądowe wezwanie do zapłaty- k. 41)

Pozwani nie zapłacili przedmiotowej kwoty.

(dowód: bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa, będąca następcą prawnym Banku, domagała się od spadkobierców pożyczkobiorcy zwrotu należności wynikającej z umowy pożyczki. Bezsporne było, iż zmarły zaciągnął przedmiotową pożyczkę. Pozwani nie kwestionowali nabycia przez stronę powodową wierzytelności wynikającej z tego tytułu, podnieśli natomiast zarzut przedawnienia, a ponadto wskazali, że Bank nie dotrzymał warunków umowy pożyczki w zakresie ochrony ubezpieczeniowej spłaty kredytu w razie choroby lub śmierci pożyczkobiorcy. Pozwani podnieśli także, iż w chwili zawierania umowy pożyczki pozwany był ciężko chory.

W myśl art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić.

Stosownie do art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej.

Zgodnie z art. 1034 § 1 k.c. do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Jeżeli jeden ze spadkobierców spełnił świadczenie, może on żądać zwrotu od pozostałych spadkobierców w częściach, które odpowiadają wielkości udziałów.

W myśl art. 1031 § 1 k.c. w razie prostego przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe bez ograniczenia.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu.

Ogólne terminy przedawnienia roszczeń określa art. 118 k.c., w myśl którego, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Przedawnienie roszczeń majątkowych polega na tym, iż po upływie jego terminu ten, przeciw komu przysługuje roszczenie, może się uchylić od jego zaspokojenia. Skutkiem przedawnienia jest zatem przekształcenie się zobowiązania w tzw. zobowiązanie naturalne, które cechuje niemożność jego przymusowej realizacji.

Stosownie do art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Zgłoszony przez pozwanych zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie. Wobec wypowiedzenia umowy przez Bank poprzednik prawny pozwanych zobowiązany był spłacić na rzecz Banku całe pozostałe zadłużenie wynikające z umowy. Roszczenie o zapłatę tej kwoty stało się wymagalne w dniu, w którym upłynął okres wypowiedzenia, a zatem 09.04.2009r. W tym dniu rozpoczął się bieg terminu przedawnienia. Wytaczając powództwo w dniu 16.03.2012r. strona powodowa uczyniła to zanim dochodzona należność się przedawniła; nastąpiłoby to wszak dopiero z upływem dnia 09.04.2012r.

Sąd uznał, że odpowiedzialności pozwanych za zadłużenie wynikające z umowy pożyczki nie wyłączało objęcie tej umowy ubezpieczeniem. Przedmiotowe ubezpieczenie miało na celu ułatwienie Bankowi dochodzenia należności; mógł on skierować swoje roszczenie do dłużnika bądź ubezpieczyciela. Dopiero w sytuacji, gdyby ubezpieczyciel choćby częściowo zadośćuczynił roszczeniu, dłużnik (dłużnicy) mógłby się domagać od Banku, aby odpowiednio obniżył wysuwane wobec niego żądanie. Ponieważ w niniejszej sprawie nie zostało wykazane, by ubezpieczyciel wypłacił stronie powodowej lub jej poprzednikowi prawnemu jakiegokolwiek kwoty z przedmiotowego tytułu, brak było

podstaw do uznania, że zakres odpowiedzialności pozwanych uległ jakimkolwiek zmniejszeniu. Ponadto Sąd zwraca uwagę, że w chwili śmierci ojciec pozwanych nie był już stroną umowy pożyczki. Umowa ta została wypowiedziana, a zatem nie mogła już być objęta ubezpieczeniem. W konsekwencji przedmiotowe ubezpieczenie nie mogło już być źródłem jakichkolwiek uprawnień dla pozwanych.

Pozwani wskazywali na zły stan zdrowia ich ojca w czasie zawierania umowy pożyczki oraz w późniejszym okresie. Sąd zwraca jednak uwagę, że okoliczność ta o tyle miałaby znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, o ile rzutowałaby na zdolność zmarłego do świadomego i swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia woli. Pozwani nie wykazali w żaden sposób by taka zależność miała miejsce; w szczególności pozwani nie zawnioskowali o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychiatry celem ustalenia przedmiotowej zależności. Przedłożona dokumentacja lekarska wskazuje wprawdzie na zły stan zdrowia spadkodawcy, jednak nie odnosi się do jego stanu psychicznego. Sama w sobie nie stanowi zatem dowodu na okoliczność istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy (zdolność spadkodawcy do złożenia oświadczenia woli); w tym kontekście oddaleniu podlegał wniosek o dopuszczenie dowodu z tej dokumentacji.

Pozwani nie wykazali więc, by oświadczenie woli ich ojca, na podstawie którego zaciągnął on pożyczkę, obarczone było jakąkolwiek wadą. Zawarta w 2008r. umowa stanowiła zatem źródło praw i obowiązków podmiotów, które ją zawarły, w szczególności zobowiązania spadkodawcy do spłaty wynikającego z niej zadłużenia. Zobowiązanie to przeszło następnie na spadkobierców pożyczkobiorcy; podobnie odpowiadające mu uprawnienie Banku zostało przeniesione na jego następcę prawnego, czyli stronę powodową w niniejszym postępowaniu.

Sąd zasądził odsetki od dnia 26.10.2013r., ponieważ pozwany M. J. w dniu 25.10. (...). dowiedział się o toczącym się postępowaniu, jak również (przede wszystkim) o kierowanym wobec niego roszczeniu. Dopiero zatem dnia 26.10.2013r. nastąpiło opóźnienie w spełnieniu należnego stronie powodowej świadczenia.

Sąd orzekł o kosztach na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. Wobec tego, że powództwo oddalono tylko w nieznacznym zakresie (odsetki za okres od 16.03.2012r. do 25.10.2013r.), stronie powodowej należał się zwrot całości poniesionych kosztów procesu, obejmujących opłatę sądową od pozwu w wysokości 137 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł, ustalone zgodnie z § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.)